

Vergaderjaar 2009–2010

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1040

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juli 2010

Op 2 juni 2010 heeft de Europese Commissie het Groenboek corporate governance bij financiële ondernemingen en het beloningsbeleid (COM (2010) 284 definitief) (hierna: het Groenboek) gepubliceerd en ter consultatie aan lidstaten en marktpartijen voorgelegd. In het Groenboek legt de Commissie de vraag neer of, en zo ja, op welke punten het systeem van bestuur en toezicht (de corporate governance) bij financiële ondernemingen verbetering behoeft. De consultatietermijn loopt af per 1 september 2010. Conform de daarvoor geldende procedure bied ik u bijgaand, mede namens de minister van Justitie, de kabinetsreactie op het Groenboek aan. Het voornemen bestaat langs de lijnen van deze kabinetsreactie te reageren op het Groenboek.

De minister van Financiën a.i.,
E. M. H. Hirsch Ballin

Kabinetsreactie op het Groenboek corporate governance bij financiële ondernemingen en het beloningsbeleid

Inleiding

Op 2 juni 2010 heeft de Europese Commissie het Groenboek corporate governance bij financiële ondernemingen (COM (2010) 284 definitief) (hierna: het Groenboek) gepubliceerd en ter consultatie voorgelegd. De consultatietermijn loopt af per 1 september 2010.

In het Groenboek legt de Commissie de vraag neer of, en zo ja, op welke punten het systeem van bestuur en toezicht (de corporate governance) bij financiële ondernemingen verbetering behoeft. Het Groenboek richt zich vooral op corporate governance in de financiële sector. Voorts gaat de Commissie in op beloningen van bestuurders bij beursondernemingen. De Commissie heeft aangekondigd volgend jaar een Groenboek over corporate governance voor beursondernemingen te publiceren, onder meer ten aanzien van de rol van aandeelhouders.

In algemene zin constateert de Commissie in het Groenboek dat corporate governance niet de (hoofd)oorzaak is van de financiële crisis, maar dat een betere governance wel de gevolgen van de crisis had kunnen beperken. Dit is in lijn met hetgeen in het algemeen wordt aangenomen, onder meer in het De Larosière rapport. In het Groenboek wordt de vraag aan de orde gesteld of de bestaande corporate governance regels ten aanzien van financiële ondernemingen gebrekkig zijn of dat de corporate governance regels niet adequaat zijn geïmplementeerd. Vervolgens gaat de Commissie in op een aantal specifieke governance terreinen en legt ze hierover vragen ter consultatie voor.

Na enkele algemene opmerkingen zal het kabinet hierna achtereenvolgens ingaan op de verschillende specifieke governance terreinen, waaronder de raad van commissarissen, risicomanagement, accountants, aandeelhouders en beloningen.

Op voorhand wil ik in algemene zin aangeven dat het kabinet het initiatief van de Commissie om te kijken naar de corporate governance bij financiële ondernemingen, verwelkomt. Een goede corporate governance is van groot belang voor de stabiliteit van de financiële markten en het voorkomen van (gedrags)problemen in de financiële sector. Een goede corporate governance is daarnaast ook van belang voor het herstel van vertrouwen van beleggers in die markten. Veel van de thema's die de Commissie in het Groenboek aan de orde stelt, zijn in Nederland al geadresseerd (vergelijk onder meer de Wet op het financieel toezicht (de Wft), de Nederlandse corporate governance code en de code banken) of worden momenteel (nader) geadresseerd (op onder meer terrein van deskundigheid en beloningen). Het kabinet ziet het Groenboek als een gelegenheid om in de Europese Unie een gelijk speelveld aan de orde te stellen.

De financiële sector is een bijzondere sector die op onderdelen bijzondere maatregelen vergt. Doordat financiële ondernemingen internationaal opereren kunnen maatregelen op EU-niveau gerechtvaardigd zijn om bijvoorbeeld een gelijk speelveld te creëren. Essentieel is dat ingrijpen om gebreken te ondervangen effectief is. Per onderwerp kan de meest effectieve wijze van ingrijpen verschillen.

In Nederland kan voor wat betreft de implementatie van corporate governance principes in de financiële sector worden gesproken van een wisselwerking tussen regulering en zelfregulering met een stelsel van

monitoring. Naast regulering op onderdelen (vergelijk het toezicht van DNB en de AFM op integere en beheerste bedrijfsvoering, waaronder het beloningsbeleid in de financiële sector, en de wettelijke verankering van de deskundigheidstoets van commissarissen) zijn de Nederlandse corporate governance code en de code banken wettelijk verankerd. Hierdoor zijn beursondernemingen respectievelijk banken wettelijk verplicht om in hun jaarverslag verantwoording af te leggen over de naleving van de codes via het «pas toe of leg uit»-beginsel. Voorts rapporteren onafhankelijke monitoring commissies van de corporate governance code en de code banken jaarlijks over de naleving van de codes. Voor wat betreft de financiële sector geldt daarnaast dat De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (de AFM) de rapportage van de Monitoringcommissie Code Banken als input kunnen betrekken bij hun risico-assessment. Het kabinet verwijst hierbij naar de kabinetsreactie op de code banken¹.

Hiermee is naar het oordeel van het kabinet sprake van een goede wisselwerking tussen regulering en zelfregulering. Daarbij geldt dat corporate governance deels een kwestie van gedrag is, hetgeen niet (altijd goed) in regels is te vatten; een box ticking mentaliteit dient zoveel mogelijk te worden tegen gegaan. Zelfregulering dient wel gepaard te gaan met een effectief stelsel van monitoring. Nederland behoort in de Europese Unie tot de voorhoede met betrekking tot monitoring van de corporate governance code² en nu ook de code banken. Het kabinet is dan ook voornemens in de Europese Unie in te zetten op een gelijk speelveld waar dit nodig is met een wisselwerking van regulering enerzijds en zelfregulering mét een effectief stelsel van monitoring anderzijds (dus en/en en niet of/of).

In het Groenboek wordt geen onderscheid gemaakt tussen een monistisch stelsel (*one tier board*) met uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders en een dualistisch stelsel (*two tier board*) met een bestuur en een raad van commissarissen. In de reactie zal worden gemeld dat Nederland naar uitgangspunt de vragen over de *board of directors* interpreteert als betrekking hebbend op de raad van commissarissen. Verder wordt in het Groenboek geen rekening gehouden met enkele specifieke structuren die in de financiële sector bestaan (zoals die van een coöperatie als de Rabobank). Dit vormt een aandachtspunt, evenals voor de vraag of de Commissie in het Groenboek pensioenfondsen ook schaarst onder financiële ondernemingen.

Raad van commissarissen

Een aantal vragen uit het Groenboek is gericht op versterking van de positie van de *board of directors* danwel de voorzitter van de *board*. Het kabinet onderschrijft dat de kwaliteit van de raad van commissarissen bij financiële ondernemingen versterkt moet worden. Om die reden wordt onder meer de deskundigheidstoets van commissarissen van financiële ondernemingen wettelijk verankerd. Dit wetsvoorstel ligt momenteel ter behandeling bij de Raad van State. Daarnaast werken DNB en de AFM gezamenlijk aan beleid ter invulling van de wettelijke deskundigheidstoets waarbij ze uitgaan van een breed deskundigheidsbegrip (kennis, vaardigheden en professioneel gedrag). De toezichthouders zullen niet alleen gaan toetsen op inhoudelijke onderwerpen, maar ook op bestuurlijke en leidinggevende kwaliteiten. Hierbij zal zowel de samenstelling en het functioneren van de raad als geheel worden gezien als de kennis en ervaring van het individu. Het kabinet onderschrijft dit volledig.

¹ Kamerstukken II, 2009/2010, 32 013, nr. 3.

² Uitkomst studie RiskMetrics in opdracht van de Europese Commissie.

In het Groenboek stelt de Commissie onder meer specifieke vragen over het op Europees niveau beperken van het aantal *board memberships* en

het vergroten van de diversiteit in de *board of directors*. Een vereiste voor het versterken van de kwaliteit van de raad van commissarissen is naar het oordeel van het kabinet dat commissarissen voldoende deskundig zijn, voldoende tijd tot hun beschikking hebben, vanuit diverse achtergronden komen en vanuit diverse perspectieven oordelen, en onafhankelijk zijn.

Een beperking van het aantal commissariaten kan tot op zekere hoogte behulpzaam zijn om te zorgen dat commissarissen voldoende tijd aan hun werkzaamheden besteden. Daarnaast kan beperking van het aantal commissariaten de onafhankelijkheid van de raad van commissarissen stimuleren. Men wordt immers gedwongen om de blik te verruimen door buiten de bekende kring te zoeken. In de Nederlandse corporate governance code is een beperking van het aantal commissariaten opgenomen voor beursondernemingen (maximum van 5 commissariaten). Voorts is een beperking van 5 commissariaten opgenomen in het voorgestelde artikel 2:142a BW (amendement Irrgang¹). Dit amendement is door de Tweede Kamer in december 2009 aangenomen en vormt thans onderdeel van de wetsvoorstellen bestuur en toezicht in naamloze en besloten vennootschappen² respectievelijk vereenvoudiging en flexibilisering van het BV-recht³ die in de Eerste Kamer ter behandeling aanhangig zijn.

Het kabinet onderschrijft daarnaast het doel om de diversiteit in de raad van commissarissen (en de raad van bestuur) te vergroten. Een divers samengestelde raad van commissarissen kan de onafhankelijkheid van de raad van commissarissen vergroten en kan leiden tot betere beslissingen. Met betrekking tot diversiteit naar geslacht is van belang het amendement Kalma c.s. over een evenwichtige samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen wordt ten minste 30% van de zetels bezet door vrouwen en ten minste 30% door mannen⁴. Het amendement (dat uitgaat van een systeem van «pas toe of leg uit») is in december 2009 door de Tweede Kamer aangenomen en thans opgenomen in het voornoemde wetsvoorstel bestuur en toezicht.

Voor zowel de beperking van het aantal commissariaten als het vergroten van de diversiteit in de raad van commissarissen is het de vraag of het Europees geregeld moet worden. Een Europese regeling moet naar het oordeel van het kabinet niet te rigide worden.

De Commissie stelt voorts onder meer een vraag over een verbod op het combineren van de functies voorzitter van de *board of directors* en *Chief Executive Officer*. Het kabinet kan zich goed in een dergelijk verbod vinden. Het voorstel van de Commissie sluit aan bij het hiervoorgenoemde wetsvoorstel bestuur en toezicht. Het wetsvoorstel leidt ertoe dat een niet-uitvoerende bestuurder voorzitter van de raad van bestuur is.

Risicobeheersing

De Commissie gaat tevens in op het risicobeheersing in de financiële sector. Het kabinet onderschrijft het belang van adequate risicobeheersing in de gehele financiële sector. Falend risicomanagement was naar het kabinet meent een belangrijke oorzaak van problemen van de financiële crisis. Veel van hetgeen de Commissie hierover in het Groenboek opwerpt wordt reeds in enigerlei vorm geadresseerd in huidige richtlijnvoorstellen (vergelijk onder meer *Solvency II* en *UCITS*) en nationaal in de Wft, de Nederlandse corporate governance code en de code banken. Zo is in de code banken in de principes 4.1 tot en met 4.5 opgenomen dat de raad van commissarissen toezicht houdt op het door de raad van bestuur gevoerde risicobeleid en dat het bestuur hiertoe de risicobereidheid van

¹ Zie amendement Irrgang, Kamerstukken II 2008/2009, 31 763, nr. 20, herzien door Kamerstukken 2008/2009, 31 058, nr. 27.

² Kamerstukken I 2009/10, 31 763, A.

³ Kamerstukken I 2009/10, 31 058, A.

⁴ Zie amendement Kalma, Kamerstukken II 2008/2009, 31 763, nr. 14.

de onderneming tenminste jaarlijks ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorlegt (evenals tussentijdse materiële wijzigingen). Het systeem dient zodanig te zijn ingericht dat het bestuur tijdig en voordurend op de hoogte is van materiële risico's die de bank loopt, en daarmee van het risicoprofiel van de onderneming, opdat deze kunnen worden beheerst. Verder is een regeling opgenomen voor het Product Goedkeuringsproces. Hierin staat dat de interne auditfunctie op basis van een jaarlijkse risico-analyse controleert of de opzet, het bestaan en de werking van het proces effectief zijn en dat hij de raad van bestuur en de desbetreffende (risico)commissie van de raad van commissarissen informeert omtrent de uitkomsten daarvan. Het kabinet acht het van belang dat de dat de interne processen van de banken (en andere financiële ondernemingen) voldoen aan de eisen van de wet en de bestaande principes en zal deze op Europees niveau wederom onder de aandacht brengen. Het kabinet onderschrijft dat er op Europees niveau aandacht wordt besteed aan de risicobeheersing van financiële ondernemingen. Voorts zal het kabinet aandacht vragen voor hetgeen reeds in bestaande richtlijnvoorstellen is opgenomen.

Externe accountants

De Europese Commissie wijst op de belangrijke rol die externe accountants spelen in de financiële rapportageketen waar het gaat om de controle van jaarrekeningen van financiële ondernemingen. Volgens de Commissie moet worden onderzocht in hoeverre externe accountants een grotere rol kunnen spelen bij het signaleren van risico's waar zij bij hun controlewerkzaamheden op stuiten. De Commissie acht het wenselijk om de samenwerking tussen externe accountants en toezichhouders te versterken om risico's binnen de financiële sector eerder te signaleren. Daarnaast stelt de Commissie aan de orde dat externe accountants meer voor de aandeelhouder relevante risicogerelateerde informatie betreffende financiële ondernemingen zouden kunnen verschaffen.

Naast de ook in het Groenboek genoemde op accountants rustende verplichting om de financiële toezichhouder op de hoogte te stellen van omstandigheden die het voortbestaan van een financiële onderneming bedreigen, bestaat in Nederland het zogenaamde «tripartiete overleg». Tijdens dit jaarlijkse overleg tussen DNB, een financiële onderneming en diens controlerende externe accountant worden zaken als risicobeheer aan de orde gesteld. Naar aanleiding van de financiële crisis hebben alle bij dit overleg betrokken partijen geconcludeerd dat dit «tripartiete overleg» in de toekomst moet worden geïntensiveerd. Ook in de code banken is aandacht voor de rol van accountants. Zo is hierin vastgelegd dat de interne auditfunctie van een bank tenminste jaarlijks het initiatief neemt om met DNB en de externe accountant in een vroegtijdige fase elkaars risico-analyse en bevindingen en auditplan te bespreken. De AFM heeft eind 2009 aangegeven dat externe accountants meer aandacht moeten besteden aan de toetsing van de begrijpelijkheid en toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening en in het bijzonder de toelichting op onzekerheden in de waardering van financiële activa. De beroepsorganisatie van accountants besteedt hier momenteel veel aandacht aan onder meer door het organiseren van debatbijeenkomsten en het uitbrengen van een praktijkhandreiking over de taken van de interne auditfunctie en externe accountants in de code banken. Voor de vraag of de controleplicht van de externe accountant uitgebreid moet worden met betrekking tot risicogerelateerde financiële informatie is in de eerste plaats van belang of en zo ja, in hoeverre, de accountant in staat moet worden geacht deze informatie te beoordelen.

Financiële toezichhouders

In het Groenboek vraagt de Commissie onder meer of de rol van de toezichhouders op de financiële markten ten aanzien van de interne governance van financiële ondernemingen moet worden versterkt. Voorts legt de Commissie de vraag ter consultatie voor of de criteria van de deskundigheids- en betrouwbaarheidstoets (*fit and proper test*) aanpassing behoeven.

Gelet op het bijzondere karakter van de financiële sector is op onderdelen regulering nodig en ingrijpen door de toezichhouder indien onevenwichtigheden ontstaan die gevolgen kunnen hebben voor de financiële stabiliteit, integriteit en/of de behandeling van klanten en andere stakeholders (van de betreffende financiële onderneming). Om die reden is er onder meer toezicht door DNB en de AFM op een integere en beheerste bedrijfsvoering, waaronder het beloningsbeleid van financiële ondernemingen, en wordt de deskundigheidstoets van commissarissen wettelijk verankerd. Daarnaast zijn beide toezichhouders, zoals hiervoor is opgemerkt, bezig met de invulling van hun beleid rond de wettelijke deskundigheidstoetsing waarbij ze uitgaan van een breed deskundigheidsbegrip. Dat laat onverlet dat de inrichting van corporate governance primair de verantwoordelijkheid van de instelling zelf is.

Hierbij merk ik – onder verwijzing naar mijn reactie op het rapport van de Commissie Scheltema over DSB Bank – nog op dat ik op korte termijn regels zal voorstellen die DNB een explicieter handvat bieden om, in ieder geval bij vergunningverlening en bij de verlening van een verklaring van geen bezwaar, erop toe te zien dat ten aanzien van banken sprake is van evenwichtige en verantwoorde corporate governance verhoudingen. Het handvat zal niet louter betrekking hebben op structuren met een directeur-grotaandeelhouder (DGA-structuren), maar zich tevens uitstrekken tot andere governance-structuren. Dit neemt niet weg dat de bedoelde voorstellen zullen expliciteren dat DNB de bevoegdheid heeft om een DGA-structuur niet te accepteren. Verder zal ik onderzoeken of het wenselijk is dat dergelijke regels zich ook zullen uitstrekken tot andere financiële ondernemingen dan banken.

Aandeelhouders

In het Groenboek wordt door de Commissie aandacht besteed aan de rol van aandeelhouders in financiële ondernemingen. Door de Commissie worden specifieke vragen gesteld over het bevorderen van de betrokkenheid van de aandeelhouders bij de financiële ondernemingen, identificatie van aandeelhouders, *empty voting* en transparantie door institutionele beleggers. Gezien de rol van aandeelhouders in het corporate governance systeem, onderschrijft het kabinet het belang van het bevorderen van de betrokkenheid van de aandeelhouders bij de financiële ondernemingen. Aandeelhouders die voor langere tijd betrokken zijn bij de vennootschap kunnen positief bijdragen aan het beleid van de vennootschap en kunnen tevens voor stabiliteit zorgen. Het uitgangspunt van het kabinet is dat het primair een zaak van vennootschappen zelf is om te kijken of en hoe zij aandeelhouders aan zich willen binden. De relatie tussen aandeelhouders en financiële ondernemingen kan worden bevorderd door een goede onderlinge en constructieve dialoog tussen aandeelhouders en de onderneming. Het kabinet is van mening dat identificatie van aandeelhouders hieraan kan bijdragen. Het kabinet heeft reeds een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend¹ dat onder meer voorziet in identificatie van investeerders. Aangezien aandelen vaak grensoverschrijdend worden gehouden, verwelkomt het kabinet de Europese aandacht op dit gebied en steunt het kabinet het

¹ Kamerstukken II 2008/09, 32 014, nr. 1.

streven om hier te komen tot een gelijk speelveld.

Het kabinet meent dat het zeggenschapsbelang zo veel mogelijk dient te sporen met het financiële belang. Gezien de grensoverschrijdende aspecten bij *empty voting* steunt het kabinet een Europese aanpak van dit vraagstuk. Het kabinet is verheugd dat de Commissie in het Groenboek aandacht besteedt aan *empty voting*. De vraagstelling uit het Groenboek lijkt de indruk te wekken dat een goede dialoog tussen vennootschappen en aandeelhouders ook het risico op *empty voting* zal verminderen. Het is echter de vraag of dit het geval is. Dit vormt een aandachtspunt.

In het Groenboek wordt specifiek gevraagd naar transparantie door institutionele beleggers over hun stembeleid en de wijze waarop zij uitvoering hebben gegeven aan dit beleid. Het kabinet is van mening dat deze informatie van belang kan zijn voor de vennootschap, de andere aandeelhouders en overige belanghebbenden. Nederlandse institutionele beleggers zijn sinds 1 januari 2007 verplicht op grond van artikel 5:86 van de Wft in hun jaarverslag of op hun websites mededeling te doen over de naleving van de tot hen gerichte principes of best practice bepalingen. Ingevolge de Nederlandse corporate governance code dienen zij hun stembeleid bekend te maken alsmede de uitoefening daarvan en de wijze waarop zij hebben gestemd.

De Commissie vraagt eveneens of institutionele beleggers zouden moeten voldoen aan een code of best practices. Het kabinet staat positief tegenover eventuele initiatieven van institutionele beleggers om een eigen code op te stellen. Of institutionele beleggers verplicht zouden moeten worden een code na te leven, hangt mede af van het draagvlak in de samenleving en de wijze van monitoring.

Effectieve implementatie van corporate governance principes

De Commissie stelt verder vragen over het vergroten van de verantwoordelijkheid van de *board of directors* en het versterken van de civiele en strafrechtelijke aansprakelijkheid, teneinde effectievere implementatie van de corporate governance principes te bewerkstelligen.

Het kabinet onderschrijft de noodzaak van een effectieve implementatie van corporate governance principes. In Nederland geldt de collectieve verantwoordelijkheid van het bestuur en van de raad van commissarissen. Iedere bestuurder en commissaris is gehouden tot een behoorlijke vervulling van zijn taak. Bestuurders en commissarissen kunnen civielrechtelijk en strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld. Het kabinet meent dat de aansprakelijkheid van bestuurders en commissarissen primair een aangelegenheid van de lidstaten is.

Wat betreft de implementatie van corporate governance principes in de financiële sector kent Nederland een goede wisselwerking tussen regulering en zelfregulering met een stelsel van monitoring, zoals in de inleiding beschreven. Een effectief stelsel van monitoring is naar het oordeel van het kabinet voor de implementatie van corporate governance principes onontbeerlijk.

Beloningen

De vragen in het Groenboek over beloningen zijn een vervolg op de eerdere aanbevelingen van de Europese Commissie op het gebied van beloningsbeleid van enerzijds bestuurders van beursvennootschappen en anderzijds het hele loongebouw van de financiële sector¹. Uit een eerste evaluatie² blijkt dat Nederland tot een beperkte groep landen in Europa

¹ Op 30 april 2009 heeft de Europese Commissie een aanbeveling over het beloningsbeleid in de financiële sector en een aanbeveling over het beloningsbeleid bij beursondernemingen gepubliceerd (Commission Recommendation of 30 April 2009 on remuneration policies in the Financial services sector, 2009/384/EC, L120/22 en Commission Recommendation of 30 April 2009 complementing Recommendations 2004/913/EC and 2005/162/EC as regards the regime for the remuneration of directors of listed companies, L 120/28).

² Op 2 juni 2010 heeft de Europese Commissie twee rapporteren over de toepassing van de twee voornoemde Aanbevelingen gepubliceerd (Commission report on the application of Recommendation 2009/384/EC, Commission report on the application of Recommendation 2009/385/EC).

behoort die de meerderheid van de aanbevelingen van de Commissie rond het beloningsbeleid in de financiële sector en bestuurders bij beursondernemingen navolgen.

Het Groenboek concentreert zich met name op regulering van beloningen van bestuurders van beursvennootschappen nu voor de financiële sector al Europees trajecten lopen op het gebied van beloningen, zoals de *Capital Requirements Directive* (CRD). In reactie op de kredietcrisis wordt deze richtlijn op tal van onderwerpen aangescherpt en waar nodig aangevuld. Onderdeel van dit (derde) wijzigingstraject van de CRD vormt de introductie van specifieke bepalingen op het vlak van beloningen. Deze bepalingen zijn gericht op een prudente invulling van het beloningsbeleid en sluiten aan bij de «Principles for Sound Compensation Practices» van de *Financial Stability Board* (FSB). Bij het tot stand komen van dit richtlijnvoorstel heeft Nederland ingezet op een stevig pakket dat aansluit bij het Nederlandse pakket aan maatregelen op het vlak van beloningen. Ook heeft de Europese Commissie voorgesteld om in de uitwerking van Solvency II de bepalingen van de CRD omtrent beloningen op te nemen, opdat voor verzekeraars qua beloningen dezelfde regels gelden als voor banken.

Vanwege het bijzondere karakter van de financiële sector, het belang voor de financiële stabiliteit en zorgvuldige behandeling van cliënten heeft het kabinet een heel pakket aan maatregelen ingezet bij het beloningsbeleid in de financiële sector¹. Onderdeel hiervan is het introduceren van regelgeving om de toezichthouders een expliciete wettelijke grondslag te verlenen voor toezicht en handhaving op het gebied van beloningsbeleid. Hierbij worden ook de gedragsrisico's geadresseerd en de negatieve prikkels die van het gehele beloningsbeleid kunnen uitgaan.

Bij het beloningsbeleid in de private sector, waar het Groenboek zich op concentreert, blijft zelfregulering voor het kabinet het uitgangspunt. Ik hecht daarbij grote waarde aan onder meer de corporate governance code. Hierin zijn meerdere onderwerpen uit het Groenboek geadresseerd, zoals de maximering van vertrekvergoedingen. Dit laat regelgeving op onderdelen, zoals de wettelijke verankering van de claw back bevoegdheid voor de raad van commissarissen en de wettelijke mogelijkheid voor de ondernemingsraad om invloed uit te oefenen op besluiten van de algemene vergadering, waaronder het beloningsbeleid, onverlet. Het kabinet onderschrijft de Europese aandacht voor deze zaken.

Belangenconflicten

Het kabinet onderschrijft het grote belang van voorkoming respectievelijk adequate beheersing van belangenconflicten (*conflicts of interest*) binnen financiële ondernemingen. Belangenconflicten hebben invloed op adequate *checks and balances*; voor de onafhankelijkheid, samenstelling en functioneren van de raad van bestuur en de raad van commissarissen. Zoals hiervoor reeds is vermeld, is het onder meer om die reden dat ik, in verband met het rapport van de Commissie Scheltema over DSB Bank, op korte termijn regels zal voorstellen om DNB een explicieter handvat te bieden om erop toe te zien dat sprake is van evenwichtige corporate governance verhoudingen. Een belangrijk aandachtspunt is de vraag in hoeverre reeds bestaande regels op de hierboven genoemde belangenconflicten kunnen worden toegepast.

Conclusie

In algemene zin verwelkomt het kabinet het initiatief van de Commissie om te kijken naar de corporate governance bij financiële ondernemingen.

¹ Kamerstukken II, 2009/2010, 31 980, nr. 9.

Een goede corporate governance is van groot belang voor de stabiliteit van de financiële markten en (het gedrag van) individuele ondernemingen. Een goede corporate governance is daarnaast ook van belang voor het herstel van het vertrouwen van beleggers in die markten. De financiële sector is een bijzondere sector die op onderdelen bijzondere maatregelen vergt, waaronder regulering (en ingrijpen door de toezichthouder bij onevenwichtigheden die gevolgen kunnen hebben voor de financiële stabiliteit en zorgvuldige behandeling van cliënten). Om die reden is er toezicht door DNB en de AFM op de integere en beheerste bedrijfsvoering van financiële ondernemingen, waaronder het beloningsbeleid, en wordt de deskundigheidstoets van commissarissen wettelijk verankerd. Dat doet er niet aan af dat een goede governance primair de verantwoordelijkheid van de instelling zelf is.

Daarnaast draagt ook zelfregulering bij aan goede corporate governance. Zelfregulering dient wel gepaard te gaan met een effectief stelsel van monitoring. Nederland behoort in de Europese Unie tot de voorhoede met betrekking tot monitoring van de corporate governance code en nu ook de code banken. Het kabinet is dan ook voornemens in de Europese Unie in te zetten op een wisselwerking van regulering enerzijds en zelfregulering mét een effectief stelsel van monitoring anderzijds (dus en/en en niet of/of).